

DOKTORIÕPPE KORRALDUS NING DOKTORIKRAADI KAITSMISE TINGIMUSED JA KORD EESTI MUUSIKA- JA TEATRIAKADEEMIAS

I Üldsätted

1. Käesolev määrus sätestab Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia (edaspidi akadeemia) doktoriõppe alustamise ja läbiviimise korra erisused võrreldes teiste õppeastmetega, doktoritöödele esitatavad nõuded ning doktorikraadi kaitsmise tingimused ja korra. Vastuvõtu ja õppekorralduse üldised alused on sätestatud Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia vastuvõtueeskirja ning Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia õppekorralduseeskirjaga.
2. Doktoriõppe nominaalne kestus on neli aastat, mille vältel doktorant peab koguma 240 Euroopa ainepunktisüsteemi ainepunkti (EAP). Doktoriõppe täies mahus läbinud isikule omistatakse doktorikraad.
3. Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias on doktoriõpe võimalik kahes harus:
  - loomingulises (interpretatsioon, helilooming, teatrikunst);
  - teaduslikus (muusikateadus).
4. Doktoriõppet korraldab akadeemia doktorinõukogu, mis moodustatakse akadeemia nõukogu poolt akadeemiliste üksuste ettepanekute alusel vähemalt 18-liikmelisena. Doktorinõukokku võivad kuuluda akadeemia või teiste ülikoolide professorid, emeritprofessorid, dotsendid, juhtivteadurid ja vanemteadurid. Vähemalt 6 doktorinõukogu liiget peavad olema teadlased, kellel on doktorikraad või sellele vastav kvalifikatsioon. Ühe doktorinõukogu koosseisu volitused kestavad kolm aastat. Doktorinõukogu tööd juhib rektor. Akadeemia nõukogu valib rektori ettepanekul doktorinõukogu liikmete hulgast kaks kaasesimeest, ühe loominguliste erialade esindajate ja ühe teadlaste hulgast, kes vastutavad vastavalt doktoriõppe loomingulise ja teadusliku osa eest. Lisaks valib akadeemia nõukogu kaks doktorinõukogu aseesimeest loominguliste erialade esindajate hulgast ja ühe teadlaste hulgast. Doktorinõukogu tööga seotud dokumentatsiooni ja asjaajamise eest vastutab nõukogu sekretär, kes ei ole nõukogu hääleõiguslik liige. Doktorinõukogu on otsustusvõimeline vähemalt poolte liikmete kohalolekul, kusjuures esimehe või aseesimehega peavad olema esindatud nii loominguline kui teaduslik osa.
5. Doktoriõppesse astumiseks sooritatakse erialaeksam. Eksaminõuded kinnitab akadeemia nõukogu.
6. Doktorinõukogu määrab doktorandile doktoritöö juhendaja, arvestades võimaluse korral doktorandi sooviga. Teadusliku haru doktorandile määratakse üldjuhul üks juhendaja, loomingulise haru doktorandile kaks juhendajat. Üks juhendaja võib olla ka väljastpoolt akadeemiat. Teadusliku doktoritöö ja loomingulis-uurimusliku doktoriprojekti uurimusliku osa juhendajal peab olema doktorikraad või sellele vastav teaduskraad. Loomingulise osa juhendajaks määratakse üldjuhul vastava eriala professor, emeritprofessor või dotsent, kelle puhul doktorikraad ei ole nõutav.
7. Doktorantide tööd hindab doktorinõukogu kord aastas toimuva atesteerimise käigus. Atesteerimise korra kehtestab akadeemia nõukogu.
8. Akadeemia nõukogu kehtestatud tingimustel ja korras võib doktorant või doktoriõppesse astuja taotleda oma varasemate õpitulemuste ja erialase töökogemuse arvestamist vastuvõtunõuete ja

õppekava täitmisel. Taotluse vaatab läbi doktorinõukogu liikmetest moodustatud VÕTA komisjon.

9. Doktorikraadi võib taotleda ka eksternina. Selleks esitab kraaditaotleja vastavasisulise avalduse ja perspektiivse doktorisoorituste kava akadeemia doktorinõukogule, kes arutab seda oma koosolekul ja annab hiljemalt kuu aja jooksul omapoolse põhjendatud vastuse. Positiivse otsuse korral kinnitatakse kraaditaotleja rektori käskkirjaga eksterniks ja kooskõlastatult doktorinõukoguga asub ta sooritama doktorikontserte ja kaitsma doktoritööd. Õpingute osa võib ekstern sooritada ühe koondeksamina, mille programmi koostab igal individuaalsel juhul erialaosakond, arvestades doktorandi eelnevat teaduslikku ja loomingulist tööd ning õpinguid, ja mida hindab doktorinõukogu liikmetest moodustatud vähemalt viieliikmelineksamikomisjon.

II Doktorioppe loominguline haru

10. Loomingulise haru doktorioppekava koosneb kolmest osast:

- loominguline osa (doktorikontserdid vm loometööd, 140 EAP);
- uurimuslik doktoritöö (40 EAP);
- õpingud (60 EAP), sh vähemalt 6 EAP mahus kõrgkoolipedagoogika-alaseid aineid.

Doktorioppe jooksul peab loomingulise haru doktorant osalema rahvusvahelistes loomingulistest projektides või tema loometöö peab olema muul viisil rahvusvaheliselt tunnustatud.

11. Doktorikontsertide ja loometööde esitlused on avalikud (välja kuulutatud meedias, akadeemia kodulehel ja afiššidel). Nende korraldajaks võib olla akadeemia kontserdi- ja etenduskeskus või mõni muu organisatsioon. Kontserdid jm loometööde esitused toimuvad Tallinnas, doktorinõukogu nõusolekul ka mujal. Doktorinõukogu võib loometööna aktsepteerida ka doktorandi õppeajal avalikul esinemisel tehtud või tunnustatud väljaandja poolt avaldatud salvestist (interpretatsiooni- ja teatrierialadel kuni ühte, kompositsiooni erialal kuni kahte, multimediaalsete kompositsioonide, filmimuusika jm põhjendatud erijuhtumite puhul kuni kolme).

12. Doktorant registreerib end doktorikontsertideks jt loometöö esitusteks doktorinõukogu sekretäri juures vähemalt 2 kuud enne nende toimumist, esitades vormikohase avalduse koos juhendaja kooskõlastuse ja kavaga. Juhendaja ülesandeks on jälgida doktorikontserdi kava vastavust kehtestatud nõuetele. Hiljemalt 1 kuu enne loometöö esitust peab doktorant doktorinõukogu sekretärile esitama oma kontserdikava või loomingulise projekti kirjaliku tutvustuse (vähemalt 3000 täheruumi).

12¹. Doktorant korraldab oma doktorikontserdi vm loometöö esituse audio- või videosalvestamise ning esitab kahe kuu jooksul pärast kontserdi toimumist CD või DVD formaadis salvestise kaks eksemplari doktorinõukogu sekretärile. Salvestuse tellimiseks võib doktorant pöörduda akadeemia elektronmuusika stuudio või videospetsialisti poole. Salvestamise kulud katab sel juhul akadeemia. Salvestisi säilitatakse akadeemia raamatukogus. Kui doktorikontsert vm loometöö esitus jääb salvestamata, võib doktorinõukogu nõuda uue kontserdi korraldamist.

13. Doktorikontserte jt loometööde esitusi hindab doktorinõukogu liikmetest moodustatud vähemalt viieliikmeline komisjon, mida juhivad doktorioppe loomingulise haru esimees või aseesimees. Komisjoni peab kuuluma vähemalt üks liige doktorandi erialaosakonnast. Igaks esituseks kaasatakse komisjoni koosseisu vähemalt üks rahvusvaheliselt tunnustatud loovisik väljastpoolt akadeemiat, kelle kinnitab rektor oma käskkirjaga doktorioppe loomingulise osa esimehe esildise

alusel. Esitustele järgnevast komisjoni kinnisest koosolekust võtab osa ka doktorandi loomingujuhendaja, kes saab sõna omapoolseks kommentaariks doktorandi töö kohta. Komisjoni kutsel võib koosolekul viibida ka doktorant. Doktorinõukogu arutus protokollitakse. Lõpuks hindavad kõik nõukogu hääleõiguslikud liikmed tööd akadeemia ühtse hindamiskaala alusel. Kõik positiivsed hinnad tähendavad edukat sooritust. Lõpphindeks kujuneb kõigi komisjoni liikmete antud hinnete ümardatud keskmine. Kui keskmine hinne jääb täpselt kahe hinde vahele (näit 4,5), siis lähtutakse ümardamisel komisjoni esimehe antud hindest.

14. Loomingulise haru kirjalik doktoritöö kujutab endast iseseisvat uurimuslikku tööd, mille pikkus ilma lisadeta on 80 000-100 000 täheruumi. Töö teema peab olema eriala seisukohalt oluline küsimus ning töö peab toetama loominguulist doktoriprojekti tervikuna või mõnd selle osa. Doktoritöö peab näitama probleemi käsitleva kirjanduse mitmekülgset tundmist, toetuma teaduslikult põhjendatud meetodikale ja esitama omapoolseid lahendusi või täiendusi senisele teadmisele. Töö vormistamisel tuleb järgida akadeemia kraaditööde kinnitatud vormistamisnõudeid. Töö kaitsmiseks esitab doktorant käsikirja doktorinõukogule. Doktoritöö teadusliku osa eest vastutav nõukogu kaasesimees määrab käsikirjale retsensendi, kes soovib võtta töö kaitsmisele, võtta kaitsmisele pärast ümbertöötamist või töö tagasi lükata.

15. Loomingulise haru doktoritöö esitatakse kaitsmiseks neljas köidetud eksemplaris (neist kaks kõvas köites) vähemalt kuu aega enne kaitsmist ja pannakse tutvumiseks välja akadeemia raamatukogus. Koos köidetud eksemplaridega esitab doktorant doktorinõukogu sekretärile doktoritöö elektroonilise koopia (pdf-failina), mis tehakse kättesaadavaks raamatukogu elektronkataloogi vahendusel, juhul kui töö elektrooniline publitseerimine ei ole piiratud autoriõigusega. Töö keelenõuded ja kaitsmise protseduur on samad, mis teadusliku haru doktoritöö puhul (vt punktid 20, 22 ja 23). Informatsioon kaitsmise kohta pannakse välja akadeemia kodulehele.

III Doktoritöö teaduslik haru

16. Teadusliku haru doktoritöö koosneb kahest osast:

- doktoritöö e doktoriväitekiri (180 EAP);
- õpingud (60 EAP), sh vähemalt 6 EAP mahus kõrgkoolipedagoogika-alaseid aineid.

17. Teadusliku haru doktoritöö kujutab endast konkreetse teadusvaldkonna olulise probleemi põhjalikku läbitöötamist, see peab näitama probleemi käsitleva kirjanduse mitmekülgset tundmist, kirjeldama ja analüüsima materjali teaduslikult põhjendatud meetodika alusel ja esitama probleemi originaalse lahenduse. Doktoritööks võib olla (1) väitekirjana ilmunud iseseisev töö, (2) kokkuvõtva ülevaateartikliga varustatud publikatsioonide seeria e artikliväitekiri, (3) trükkis ilmunud monograafia. Doktoritöö maht on 160 000 kuni 450 000 täheruumi. Töö vormistamisel tuleb järgida akadeemia kraaditööde kinnitatud vormistamisnõudeid.

18. Töö kaitsmiseks ja selle trükkimiseks EMTA väitekirjade seerias esitab doktorant käsikirja doktorinõukogule. Doktoritöö teadusliku osa eest vastutav nõukogu kaasesimees määrab käsikirjale kaks retsensenti, kes soovivad võtta töö kaitsmisele, võtta kaitsmisele pärast ümbertöötamist või tagasi lükata. Lõpliku otsuse väitekirja kaitsmisele lubamise kohta langetavad doktorinõukogu teaduslikud liikmed vastava kaasesimehe juhtimisel. EMTA doktorinõukogule võib väitekirjana esitada ka valmis trükiseid, mille kaitsmisele lubamine otsustatakse samuti kahe

retsensendi hinnangu alusel. Artikliväitekirja puhul tuleb trükitud artiklid kokku kõita, varustada ühise sissejuhatusega ning esitada doktorinõukogule, kes vajadusel võib määrata sellele ühe retsensendi.

19. Teadusliku haru doktoritöö võib kaitsmisele lubada vaid juhul, kui selle tulemused on eelnevalt publitseeritud. Artikliväitekirja puhul on eelduseks 3 artiklit rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavates ajakirjades või kogumikes. Väitekirja või doktoritööna kaitstava trükitud monograafia puhul on eelduseks kolm teaduspublikatsiooni, sh vähemalt üks doktoritöö tulemusi tutvustav artikkel rahvusvahelise levikuga eelretsenseeritavas ajakirjas või kogumikus. Doktoritöö võib kaitsmisele lubada ka siis, kui selle aluseks olevad artiklid ei ole veel trükiis ilmunud, kuid on olemas ametlik kinnitus nende avaldamiseks vastuvõtmise kohta.

20. Kui töö ei ole eesti keeles, võib doktorinõukogu teadusliku haru eest vastutav kaasesimees saata selle enne kaitsmisele lubamist ekspertiisi. Keeleekspertiisi ei nõuta neilt artikliväitekirjadelt, milles olevad artiklid on ilmunud eelretsenseeritavates ajakirjades või kogumikes. Kaitsmisele lubatakse väitekirju keeltes, mida doktorinõukogu liikmed on võimelised lugema ja hindama. Kaitsmine ise võib toimuda teises keeles kui dissertatsiooni keel. Doktoritöö juurde kuulub kokkuvõtte doktoritöö eesmärkidest, uurimismeetoditest ja töö tulemustest, mis on võõrkeelse doktoritöö puhul eestikeelne, eestikeelse töö puhul inglise- või saksakeelne.

21. Väitekirja trükitakse raamatuna vähemalt 70 eksemplaris ning see peab olema ilmunud vähemalt üks kuu enne kaitsmist. Väitekirja vähemalt kaksikümne eksemplari saadetakse laiali nõukogu sekretäri käes oleva nimekirja alusel ning neile lisatakse teade kaitsmise kohta, aja ning oponendi nimega. Artikliväitekirja tuleb esitada neljas köidetud eksemplaris vähemalt kuu aega enne kaitsmist ja see pannakse tutvumiseks välja akadeemia raamatukogus. Koos trükitud eksemplaridega esitab doktorant doktorinõukogu sekretärile doktoritöö elektroonilise koopia (pdf-failina), mis tehakse kättesaadavaks raamatukogu elektronkataloogi vahendusel, juhul kui töö elektrooniline publitseerimine ei ole piiratud autoriõigusega. Informatsioon kaitsmise kohta koos lingiga doktoritöö kokkuvõttele või töö terviktekstile pannakse välja akadeemia kodulehele.

22. Doktorinõukogu määrab kaitsmisele lubamisel tööle oponendi, vajadusel kaks oponenti, kelleks saavad olla doktorikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooniga teadlased (loomingulise haru doktoritöö kaitsmisel võib üks oponent olla tunnustatud loovisik, kellel ei ole doktorikraadi). Üks oponent peab olema väljastpoolt akadeemiat. Kaitsmine koosneb järgmistest osadest: väitleja ettekanne, oponendi oponeering ning küsimused, oponendi ja doktorandi väitlus (kui oponente on kaks, siis ka teine oponeering ning väitlus), üldine väitlus kaitsmisel osalejate ning doktorandi vahel, doktorandi lõppsõna. Kaitsmine saab toimuda vaid siis, kui kohal on kraaditaotleja ja vähemalt üks oponentidest (oponent väljastpoolt akadeemiat).

23. Doktoritööd hindab doktorinõukogu teadlastest liikmetest moodustatud vähemalt viieliikmeline kaitsmiskomisjon, mida juhivad doktoritöö teadusliku osa esimees või aseesimees. Kaitsmiskomisjoni kaasatakse vähemalt üks liige väljastpoolt akadeemiat, kelleks võib olla akadeemia-väline oponent. Välisliikmed kinnitab rektor oma käskkirjaga nõukogu teadusliku osa esimehe esildise alusel. Doktorinõukogu arutus protokollitakse. Lõpuks hindavad kõik nõukogu hääleõiguslikud liikmed tööd kuue palliga. Lõpphinne saab nende hinnete ümardatud keskmine.

IV Doktorikraadi omistamine

24. Doktoritööde kaitsmine. Otsuse doktorikraadi omistamise kohta langetab kaitsmiskomisjon. Enne kaitsmist teeb õppeosakond doktorinõukogule esildise, millele lisab kogu dokumentatsiooni, mis tõendab õppekava täitmist täies mahus.

25. Doktorikraadi omistamist kinnitavad lõpudokumendid vormistatakse õppeosakonnas kahe nädala jooksul pärast kaitsmiskomisjoni otsuse väljakuulutamist. Doktoridiplomide pidulik üleandmine toimub akadeemia iga-aastaselt lõpetajate aktusel.

V Doktorikraadi vaidlustamine

26. Kraadi omistamise otsust on võimalik vaidlustada, kui doktoritöö kaitsmisel on rikutud õigusakte, kui doktoritöös esitatud andmed osutuvad võltsituiks või kui doktoritöö osutub plagiaadiks. Selleks tuleb esitada akadeemia rektorile kirjalik avaldus. Rektor saadab avalduse läbivaatamiseks doktorinõukogule, kes esitab oma põhjendatud seisukoha ühe kuu jooksul alates avalduse laekumise päevast.

27. Komisjoni seisukoha alusel võtab rektor vastu ühe järgmistest otsustest:

- a. lugeda avaldus põhjendamatuks ja jätta kraadi omistamise otsus kehtima;
- b. lugeda avaldus põhjendatuks ja tühistada kraadi omistamise otsus.

28. Kraadi omistamise otsuse tühistamisel otsustab rektor, kas:

- a. lubada doktoritöö korduvkaitsmisele;
- b. lubada esitada uus doktoritöö;
- c. lõpetaja kaotab alatiseks kraadi taotlemise õiguse akadeemias.

EMTA nõukogu määrus nr 5 (vastu võetud 10.01.2007, protokoll nr 5, otsus nr 13; muudetud 30.04.2008, 01.10.2008, 30.06.2011 ja 19.03.2014, 09.12.2015)